

PROCESUL DE INVESTIȚIE ÎN SECTORUL AGROALIMENTAR AL REPUBLICII MOLDOVA

THE INVESTMENT PROCESS IN AGRICULTURE AND FOOD INDUSTRY OF REPUBLIC MOLDOVA

Nadejda BARBAROȘ

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Abstract: Features of investments in Republic Moldova, including in agriculture are determined by the basic tendencies and specific development of economic relations in agroindustrial sector. The main value in investment process represent direct foreign investments which in 2004 in comparison with 2003 have increased by 24 %

În Republica Moldova, complexul agroalimentar constituie veriga principală a economiei naționale. Agricultură, împreună cu industria alimentară ocupă circa 60% din Produsul Intern Brut, ambele ramuri deținând o cotă considerabilă în export. Pe de altă parte, în sectorul agrar este angajată mai mult de jumătate din populația țării. În condițiile crizei industriei naționale complexul agroalimentar asigură partea preponderentă de venituri în bugetul de stat.

Agricultura are nevoie de susținerea financiară din partea statului. Iată de ce subvenționarea unor programe de dezvoltare a științei agrare și promovarea în practică a realizărilor științifice prezintă o rezervă de utilizare a investițiilor capitale. Susținerea agriculturii prin politica de subvenționare reprezintă un fenomen general în majoritatea țărilor lumii. O politică a activității investiționale constă în reorientarea potențialului financiar-investițional al întreprinderilor, precum și realizarea de către unitățile economice a programelor de reconstrucție și reînregistrare tehnică a producției conform necesităților comunităților rurale. Se prevede ca procesul de utilizare a investițiilor din agricultură să fie un sistem unic, care ar integra în mod optimal creșterea produselor agricole, prelucrarea, fabricarea și realizarea producției consumatorului etc.

MATERIAL ȘI METODĂ

S-au analizat investițiile străine acordate Republicii Moldova. Republica Moldova beneficiază de numeroase credite și ajutoare acordate de Federația Rusă, precum și de Banca Mondială, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare, Fondul Monetar Internațional sau Uniunea Europeană. Aceste facilități financiare și asistența tehnică, care i se acordă, îi ajută Moldovei să-și restructureze tehnologiile de producție. Necesitățile țării în materie de echipamente, tehnologii de acces la piețele internaționale sunt considerabile, ceea ce oferă întreprinderilor străine oportunități de parteneriat. [1]

REZULTATE ȘI DISCUȚII

În cele ce urmează se va efectua o analiză privind alocarea investițiilor străine directe în economia Republicii Moldova.

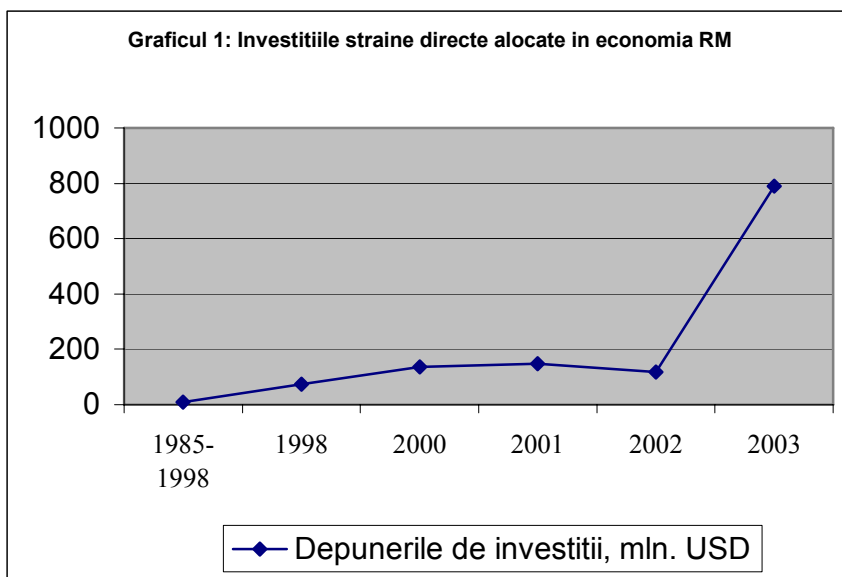
**Investițiile străine directe alocate în Republicii Moldova
în perioada anilor 1985-2003**

Investițiile străine directe	Anii					
	1985-1995	1998	2000	2001	2002	2003
Depunerile, mln. USD	10	75	136	147	117	789

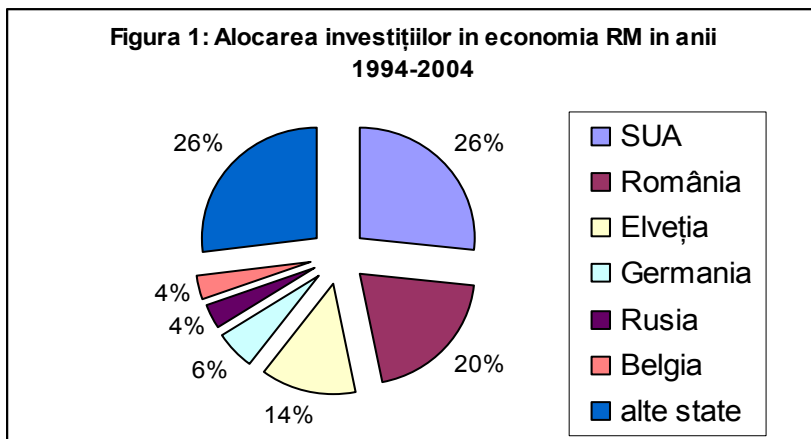
Sursa: [8]

Analizând datele din tabelul 1 se poate constata că în perioada anilor 1985-2003 investițiile străine directe în RM au avut o creștere simțitoare de la 10 mln. USD în 1985-1995 la 789 mln. USD în 2003 sau cu 779 mln. USD sau s-a majorat de 78 ori. Totuși se observă și o mică scădere a investițiilor în anul 2002 față de 2000-2001 care se explică prin factorii obiectivi și subiectivi (de ex. situația politică nestabilă, calamitățile naturale, etc.).

Datele din tabelul 1 se pot prezenta în graficul 1, unde se poate mai bine de observat evoluția a investițiilor străine directe în perioada anilor 1985-2003 alocate în economia Republicii Moldova.

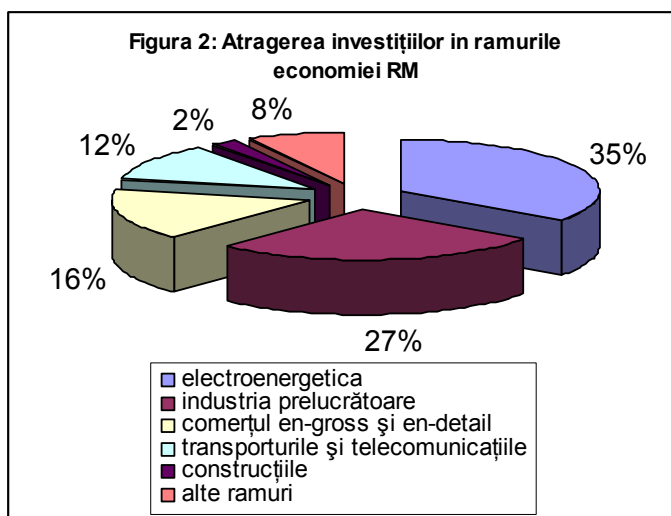

Conform datelor Organizației de promovare a exporturilor din Moldova, în perioada anilor 1994-2004, în economia națională au fost investite 829 mln.USD. Țările-investitoare de bază pentru Moldova sînt SUA, România, Elveția, Germania, Rusia, Belgia, Olanda, Lichtenstein, Ucraina și Italia (figura 1). În perioada respectivă PIB-ul a crescut cu 22%, indicii producției industriale s-au majorat cu 54 la sută, investițiile în capitalul fix - cu 22%, salariu mediu - cu 71%, pensiile - cu 93%. Rezultatele primelor opt luni ale anului în curs, PIB-ul a crescut, în raport cu perioada analogică a anului precedent, cu 7%.

Din volumul total al investițiilor străine făcute în economia Moldovei, ponderea investițiilor statelor UE a constituit 40%, CSI - 24%, a țărilor din Europa Centrală și de Sud-Est - 4%, altor state - 32%. Conform situației la 1 ianuarie 2004, volumul investițiilor străine directe a constituit \$790mln.

Conform analizelor efectuate, interesul investitorilor este atras de următoarele domenii: electroenergetica (căreia i-au revenit 35% din totalul de investiții); industria prelucrătoare - 27%; comerțul en-gross și en-detail - 16%; transporturile și telecomunicațiile - 12%; construcțiile - 2% (figura 2). Către începutul anului 2004, în republică au fost înregistrate 3184 companii cu participarea capitalului străin, ele constituind 3% din numărul general al agenților economici ai republicii. Lor le-au revenit 28 la sută din volumul total al producției industriale, peste 30 la sută din exporturi și 23% din importuri. [2].

Pînă la finele trimestrului III din 2004, volumul investițiilor străine directe în Moldova a constituit 839 milioane dolari.

Din suma totală 599 milioane dolari au constituit investițiile în capitalul social, 57 milioane dolari - venit reinvestit, iar 183 milioane dolari – alt capital. Datele finale privind investițiile străine directe pe parcursul anului 2004 vor fi publicare doar după verificarea lor de către banca Națională a Moldovei. Specialiștii MEPO menționează doar că în 2004 în Moldova au fost înregistrate 437 companii cu capital străin, cu 28,5% companii mai multe decât în 2003. Astfel, numărul total al întreprinderilor cu capital străin a atins cifra de 3 mii 568. [4]

În 2004 față de anul 2003, numărul companiilor cu capital străin înregistrate în Moldova s-a majorat cu 11,2% - pînă la 3621 de întreprinderi. Companiile cu capital străin din sectorul agroalimentar înregistrate în Moldova în 2004 sunt: „Sudzucker-Moldova” (Germania), „Coca Cola Bottlers Chișinău” (Luxemburg), „EFES Vitanta Breweries” (Olanda), „Cricova Acorex” (SUA), „Green Hills Market” (SUA, Rusia), „Carmez International” (Belgia), „Nefis” (Turcia), „Natur Vit” (Austria), „Moldova Agroindbank” (SUA), „Vinăria din Vale” (Marea Britanie), „Kazayak-Vin” (Franța), etc.

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, la 1 ianuarie 2005, volumul total de investiții străine directe în republică a constituit 974,9 milioane dolari. Totodată, investițiile în capitalul statutar au constituit 639,5 milioane dolari, veniturile reinvestite – 107 milioane dolari, iar investițiile în alt capital – 226,6 milioane dolari. [5]

Volumul investițiilor străine directe, atrase în Moldova în 2004 a constituit 184,5 milioane dolari, majorîndu-se de 2 ori față de anul 2003. Potrivit specialiștilor acestei organizații, în 2003 fluxul investițiilor străine directe în economia Moldovei a constituit 91,75 milioane dolari.

Potrivit specialiștilor, în mare parte, creșterea investițiilor, înregistrată în 2004, a fost determinată de majorarea volumului veniturilor reinvestite. În comparație cu anul 2003, în 2004 acesta a crescut cu 387% - de la 12,52 milioane dolari pînă la 61 milioane dolari.

Investițiile în capitalul statutar s-au majorat de la 47,42 milioane pînă la 66,5 milioane dolari, iar în alt capital - de la 31,81 milioane pînă la 54,6 milioane dolari.

Potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei, la 1 ianuarie 2004, volumul total de investiții străine directe în republică a constituit 974,9 milioane dolari. Totodată, investițiile în capitalul statutar au constituit 639,5 milioane dolari, veniturile reinvestite – 107 milioane dolari, iar investițiile în alt capital – 226,6 milioane dolari.

Federația Rusă este în continuare cel mai mare investitor al Moldovei. Astfel, către începutul anului 2004, volumul total al investițiilor rusești în Moldova au constituit 158,2 milioane dolari. Rusiei i-au revenit 24,9% din volumul total al investițiilor străine, atrase în Moldova în perioada 1994-2003, fiind urmată de Spania – cu 16,1% (102,7 milioane dolari), SUA - 15,9% (101,2

milioane dolari), Olanda - 8% (50,6 milioane dolari), Elveția - 5,3% (33,7 milioane dolari), Germania - 3,8% (24 milioane dolari), România - 3% (18,8 milioane dolari), Franța - 2,8% (18,02 milioane dolari), Marea Britanie - 1,9% (12,3 milioane dolari), Luxemburg - 1,6% (10,2 milioane dolari). [6]

Tabelul 2

Principalii investitori în economia Republicii Moldova la începutul anului 2004

Țara	Depunerile, mln USD	În % față de total
Rusia	158,2	24,9
Spania	102,7	16,1
SUA	101,2	15,9
Olanda	50,6	8
Elveția	33,7	5,3
Germania	24	3,8
România	18,8	3
Franța	18,02	2,8
Marea Britanie	12,3	1,9
Luxemburg	10,2	1,6
Alte state	109,78	17
În total	639,5	100

Aceste țări au efectuat investiții, preponderent în energetică, transport și comunicații, agricultură, industria prelucrătoare, comerț, tehnologii informaționale.[5]

Începând cu aprilie a anului 2001 pînă la 1 ianuarie 2005 Japonia a oferit Republicii Moldova patru tranșe de finanțare, respectiv I-3,5 mln USD, II-2,3 mln USD, III-2,5 mln USD, IV- 2,4 mln USD. Aceste mijloace bănești au fost alocate în formă de granturi pentru modernizarea tehnicii agricole.

Banca Mondială preconizează să acorde Moldovei în 2005-2006 credite preferențiale în valoare de 45 milioane dolari pentru implementarea a patru proiecte din cadrul noi Strategii de asistență pentru țară, a declarat directorul Băncii Mondiale pentru Moldova Edward Brown. Brown a declarat că este vorba de realizarea proiectului de gestiune a finanțelor publice (în valoare totală de 10 milioane dolari), a proiectului investițiilor și serviciilor în agricultură (15 milioane dolari), proiectului pentru dezvoltarea învățămîntului în localitățile rurale (10 milioane dolari) și a proiectului pentru ridicarea nivelului competitivității (10 milioane dolari). De asemeni a menționat că documentele privind proiectele nominalizate vor fi elaborate și prezentate pentru examinare Consiliului directorilor Băncii în luna mai curent, pentru ca acestea să fie aprobate în anul financiar 2005, care pentru BM se încheie la 1 iulie.

Directorul Băncii Mondiale pentru Moldova a menționat că, în perioada 2007-2008, Moldova ar putea beneficia de la Banca Mondială de un sprijin, în valoare de pînă la 50 milioane dolari, pentru implementarea a încă 5 proiecte din cadrul Strategiei de asistență pentru țară. [3]

CONCLUZII

Analizînd situația cu privire la investițiile străine alocate în economia Republicii Moldova se poate constata că cei mai mari investitori ai sectorului agroalimentar sunt Rusia cu 158,2 milioane dolari și SUA cu 101,2 milioane dolari. Unul din principalele domenii de atragere a investițiilor străine este industria de prelucrare a produselor agricole, ea constituie 27% din totalul de investiții străine alocate în economia Republicii Moldova

BIBLIOGRAFIE

1. http://www.ambafrance.md/ROM/im_econ_invest.html
2. http://www.infomarket.md/viewdoc_rom.asp?id=7093&updir=521
3. <http://www.interlic.md/page2.php?rubr=1015247074&id=1106821137&lang=>
4. <http://www.interlic.md/page2.php?rubr=1015247074&id=1109068004&lang=>
5. <http://www.interlic.md/page2.php?rubr=1015247074&id=1111065642&lang=>
6. <http://www.interlic.md/page2.php?rubr=1015247074&id=1111056403&lang=>
7. <http://logos.press.md/Weekly/Main.asp?IssueNum=553&IssueDate=12.03.2004&YearNum=9&Theme=4&Topic=0>